

Znepokojivé zjištění NKÚ na Ministerstvu obrany: Kromě korupčního prodražování oprav a údržby obrněné techniky nebyla ani velká část nové techniky provozuschopná i když na armádní techniku jdou miliardy!

- CZ24 News | 26. května 2020

ČESKO: Ministerstvo obrany (MO) investovalo v letech 2016 až 2018 do nové techniky české armády 2,8 miliardy korun, dalších 1,3 miliardy korun stály opravy, údržba a náhradní díly. Přesto nebyla velká část obrněné techniky provozuschopná, zjistil Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ). Problémem je podle kontrolorů i závislost na dodavatelích nebo prodražování oprav a údržby obrněné techniky. ČTK to v tiskové zprávě sdělila mluvčí NKÚ Jana Gabrielová. Podle MO může za neprovozuschopnou techniku konec životnosti.

“Při nákupech obrněné techniky se MO nezabývalo náklady na celý životní cyklus obrněné techniky, i když mu to ukládají usnesení vlády už od roku 2011,” uvedli kontroloři. Podle nich to, že ministerstvo náklady na údržbu a opravy neřeší v době nákupu, vede k tomu, že se stává závislým na dodavateli servisní podpory a náhradních dílů a provoz obrněné techniky se prodražuje. Výdaje na servisní podporu a nákup náhradních dílů vzrostly ze 194 milionů korun v roce 2016 na téměř 780 milionů korun v roce 2018, zjistil NKÚ.

Problémy s dodávkou náhradních dílů a servisem se projevily například u bojových vozidel pěchoty, obrněných transportérů nebo modernizovaných tanků. V kontrolovaných letech 2016 až 2018 bylo provozuschopných méně než 43 procent tanků. Jeden z vyprošťovacích tanků nebyl schopen provozu 3,5 roku, což je téměř pětina jeho životnosti, podotkli kontroloři.

Zjistili také, že ministerstvo vynaložilo neefektivně téměř 86 milionů korun na technické úpravy obrněného vozidla, které mělo sloužit k průzkumům při zahraniční misi. Technické úpravy nakonec vedly k přetížení vozidla, proto byly nutné další úpravy. Vozidlo nakonec nebylo v provozu celkem 6,5 měsíce a pro zahraniční mise ho armáda nevyužila.

Při nákupech techniky i u servisních služeb využilo ministerstvo ve všech kontrolovaných případech výjimku ze zákona o zadávání veřejných zakázek nebo jednací řízení bez uveřejnění. To, že jsou smluvní ceny odpovídající, dokládalo znaleckými posudky. Podle NKÚ tyto posudky například podpořily navýšení ceny obrněných vozidel velitelsko-štábních a spojovacích o 60 procent oproti předpokladům, konkrétně z 1,3 miliardy korun na dvě miliardy korun. U rámcové dohody na tři roky servisní podpory pro bojová vojenská vozidla pěchoty a pro obrněné transportéry zvýšilo ministerstvo cenu o 795 milionů korun, což je o 270 procent oproti předchozí rámcové smlouvě.

Úspory by podle kontrolorů přineslo, pokud by se na opravách a údržbě obrněné techniky podílela ve větší míře sama armáda, většinu servisních služeb totiž zajišťují externí dodavatelé. NKÚ ale připouští, že armáda na to nemá dostatek kapacit.

MO: Za neprovozuschopnou techniku může konec životnosti

V letech 2016-2018 dohánělo ministerstvo obrany (MO) při opravách armádní techniky deficit z

předchozích let. Ministerstvo to sdělilo dnes v reakci na zjištění Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) ve vyjádření, které ČTK poskytl mluvčí ministerstva Jan Pejšek. Podle NKÚ stály opravy, údržba a náhradní díly ministerstvo 1,3 miliardy korun, přesto nebyla velká část obrněné techniky provozuschopná. Resort uvedl, že technika není v mnoha případech schopná provozu, protože kvůli svému stáří překročila technickou životnost.

“V této oblasti byl navyšováním financí v letech 2016-18 doháněn deficit z předchozích let, kdy vinou škrtů v rozpočtu nebyly na opravy a údržbu vyčleněny odpovídající prostředky,” uvedlo ministerstvo. Díky zvýšeným investicím do servisu a údržby procento neprovozuschopné techniky postupně klesá. U modernizovaných tanků jsou problémy podle resortu způsobeny jejich “jedinečným a málopočetným provedením”, kvůli čemuž je komplikované shánět náhradní díly a opravy provádět. Totéž se týká i obrněných transportérů Pandur.

Resort odmítl, že by neměl při plánování výdajů v koncepčních dokumentech jednoznačně definované potřeby armády. “Modernizační projekty realizované v současné době jsou v souladu s dlouhodobým výhledem pro obranu 2035 a aktuální koncepcí výstavby armády 2030,” uvedl. Nesouhlasí ani s tím, že se nezabýval náklady na celý životní cyklus techniky. Tato analýza je podle MO důležitou součástí strategických modernizačních dokumentů.

Armáda podle MO také zvyšuje u některých typů techniky, například u pandurů, svou vlastní schopnost oprav. “Je kladen důraz na preventivní a nápravnou údržbu, která je zajištěna osádkami, na které navazuje systém vojenských opravců. Zvyšování opravárenských schopností je ovlivněno vyčleněnými finančními, materiálními a lidskými zdroji,” uvedl resort. V jiných případech MO v maximální míře využívá při zajištění oprav a údržby státní podniky a další domácí dodavatele.

Při nákupech techniky i u servisních služeb využilo ministerstvo ve všech kontrolovaných případech výjimku ze zákona o zadávání veřejných zakázek nebo jednací řízení bez uveřejnění, uvedl NKÚ. “Obrněná vozidla jsou velmi specifickou vojenskou technikou, kde je velmi omezený okruh možných dodavatelů servisních služeb. Dodavatelé navíc ve většině případů musí disponovat bezpečnostní prověrkou a příslušnými certifikáty či oprávněními především od výrobce techniky,” vysvětlilo svůj postup MO.

Podle NKÚ také MO vynaložilo neefektivně téměř 86 milionů korun na technické úpravy obrněného vozidla, které mělo sloužit k průzkumům při zahraniční misi. Technické úpravy nakonec vedly k přetížení vozidla, proto byly nutné další úpravy. “Cílem úprav na obrněném vozidle Iveco bylo zajištění schopnosti nepřetržité průzkumné činnosti pomocí sofistikovaných elektronických detekčních systémů. Jednalo se o změnu původně požadovaných bojových schopností. Demontáž zbraňové stanice tedy byla nutná pro splnění nových vlastností při zachování parametrů mobility, bezpečnosti a možností nasazení,” uvedl resort.

Ke zjištěným nedostatkům ministerstvo připravuje či přijalo opatření, o kterých bude informovat vládu. “Aby se situace v této oblasti zlepšila, musíme pokračovat v modernizaci naší armády,” uvedl v dnešním vyjádření ministr obrany Lubomír Metnar (za ANO). Za zásadní označilo ministerstvo skutečnost, že NKÚ nezjistil při kontrolní akci žádné porušení právních norem s trestní odpovědností nebo porušení rozpočtové kázně.